

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование 6.Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление 6.3 Животновъдство; научната специалност Птицевъдство, шифър 04.02.09.

Автор на дисертационния труд:

Петър Бончев Петров, редовен докторант към катедра „Животновъдни науки” при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд:

„Проучване влиянието на различни фактори върху добива и качеството на черен дроб от патици мюлари след принудително угояване”

Рецензент: Проф. д-р Марин Колев Кабакчиев,

област на висше образование 6.Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление 6.3 Животновъдство; научната специалност Птицевъдство, шифър 04.02.09. определен за член на научното жури със заповед № РД-16-531/13.05.2016 год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Асистент Петър Бончев Петров е роден на 2.7.1979 година в град Трявна, от 2002 до 2007 се обучава в ОКС бакалавър, специалност – зооинженерство, а от 2002 до 2007 продължава в ОКС магистър по програма „Селекция и репродукция в животновъдството” към катедра „Животновъдни науки” при Аграрен университет, Пловдив. От месец

май.2011 до май 2014 Петър Бончев Петров е докторант по шифър 02.04.09.(Птицевъдство)

2. Актуалност на проблема.

През последните години производството на узголемен черен дроб се увеличава и България заема солидно място между водещите страни. В миналото черния дроб се получаваше от гъски, но те бяха заменени от хибридна комбинация между мускусни и пекински патици – т.н. мюлари и в това направления няма съществени научни изследвания. Докторанта е осъществил проучване, което е изключително актуално, навременно и на високо научно ниво. Разработената и представената за защита дисертация е достатъчна по обем и включва задълбочено и широкообхватно изследване.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

В дисертацията е формулирана ясна цел – да се проучи влиянието на различни фактори върху добива и качеството на черен дроб от патици мюлари след принудително угояване. За постигане на поставената цел са набелязани 9 задачи.

Добрата литературна информираност на докторанта му е позволила да изгради правилно своята научна хипотеза и да подбере подходящи методи на изследване.

В научните и научно стопанските експерименти са включени почти 38 000 птици. Проследяваните показатели биха могли да се разпределят в 2 групи:

1.Научно стопански, в това число растеж, разход на фураж, преживяемост, сезон, пол, умения на угоителите, формата в която се изхранва царевицата, кланичен анализ, качество на черния дроб и др.

2. Чисто научни като хистологичен анализ на черния дроб, химичен състав, енергийна стойност и мастно киселинен състав на липидите в дроба.

Би следвало да се отбележи, че материала за изследването и методите в проучването са подходящи и правилно подбрани.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Резултатите от експерименталната работа са представени в 16 таблици, 38 снимки, в това число 21 микроскопски и 25 фигури. По този начин представената дисертация е отлично онагледена. Броя на представените графики е значително по-голям от броя на таблиците, което показва, че автора се стреми да покаже тенденции и зависимости, а не само резултати.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Общия обем на представената за защита дисертация е 143 страници. Литературния преглед заема 28 страници. Независимо от скромния обем при подготовката на литературната справка докторанта е ползвал 179 източника. Значителна част от тях са публикувани през последната година, което безспорно доказва неговата добра информираност и актуалността на информацията. В раздел резултати и обсъждане също са включени значителен обем литературни обосновки и сравнения, което често излиза извън рамките на обичайната практика при разработване на дисертационен труд.

Експерименталната част на дисертацията обхваща целия производствен цикъл от еднодневна възраст до клнични резултати и качество на черния дроб. Докторанта е представил резултати от своите проучвания на растежните способности, жизненост и разход на фураж на

два хибрида, като при хибрида Breheret в опитите участват птици от двета пола. Един от опитите има за цел да установи влиянието на технологията и техниката на хранене върху добива и качеството на черния дроб.

Клничния анализ е направен прецизно и детайлно и са търсени съотношения между отделните части на трупа преди и след принудителното угояване. Направена е и оценка на професионалните умения на угоителите, на което в практиката често не се обръща достатъчно внимание.

Научно производствените опити са съпроводени със солиден обем лабораторни изследвания на преби от кръв и черен дроб преди и след принудителното угояване, в това число биохимични, химични и хистологични.

Всички получени резултати са представени в таблици след съответната статистическа обработка, отчетена е достоверност на разликите и са изчислени корелации и регресии между количеството на черния дроб и биохимичните показатели на кръвта.

6. Приноси на дисертационния труд.

Основния принос на представения ми за рецензиране дисертационен труд е че е осъществено цялостно проучване на производството на втълстен черен дроб от мюлари, което включва растеж, консумация на фураж и жизнеспособност през подготвителния период, технология на хранене, оценка уменията на угоителите, биохимични промени в кръвната картина и хистологичен анализ на измененията в черния дроб вследствие на принудителното угояване, химичен и енергиен състав на черния дроб, както и мастнокиселинен състав на липидите в него преди и след угояване.

Научни приноси

От представените теоретични приноси приемам като такива № 3 и № 4 относно установеното увеличение на нивата на АЛАТ, триглицериди и общ холестерол и понижаване нивата на креатини, както и увеличение на броя на мастните киселини от 21 на 24 при уголемения черен дроб като полиненаситените $\Omega 3$ и $\Omega 6$ значително намаляват.

Посочените теоретични приноси с № № 1 и 2 за увеличението на живата маса и масата на черния дроб по време на принудителното угояване по моя преценка следва да се считат за научно приложни приноси.

Научно-приложни приноси

Приемам приносите с научно приложен характер посочени от докторанта относно влиянието на пола и сезона върху растежните способности, кланичните показатели, количеството и качеството на черния дроб при мюларите.

7. Критични бележки и въпроси.

По дисертацията имам следните критични бележки:

- Литературния преглед няма завършваща част която естествено да насочва към целта на проучването.
- При кланичния анализ са включени много малък брой птици.
- В експеримента за угояване с царевична каша и цяло царевично зърно няма равностойно дозиране на изхранваните количества при двете групи.

Направените бележки не намаляват общата висока стойност на представената за защита дисертация.

8.Публикувани статии и цитирания.

Във връзка с дисертацията докторанта представя 3 научни статии, докладвани на международни научни форуми в България, Румъния и Словакия. На една от работите той е водещ автор и на две е на второ място.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оцена ПОЛОЖИТЕЛНО като си позволявам да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на асистент Петър Бончев Петров образователната и научна степен "доктор" по научната специалност Птицевъдство.

Дата: 1 Юни 2016 г.
гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ: .....
(проф. д-р. М. Кабакчиев)